

KULTUREN

Flackarp 30:1

Fornlämning RAÄ Flackarp 30:1
Staffanstorps kommun, Skåne
Arkeologisk undersökning 2017

KULTURMILJÖRAPPORT 2017:12

KRISTER KÅM TAYANIN

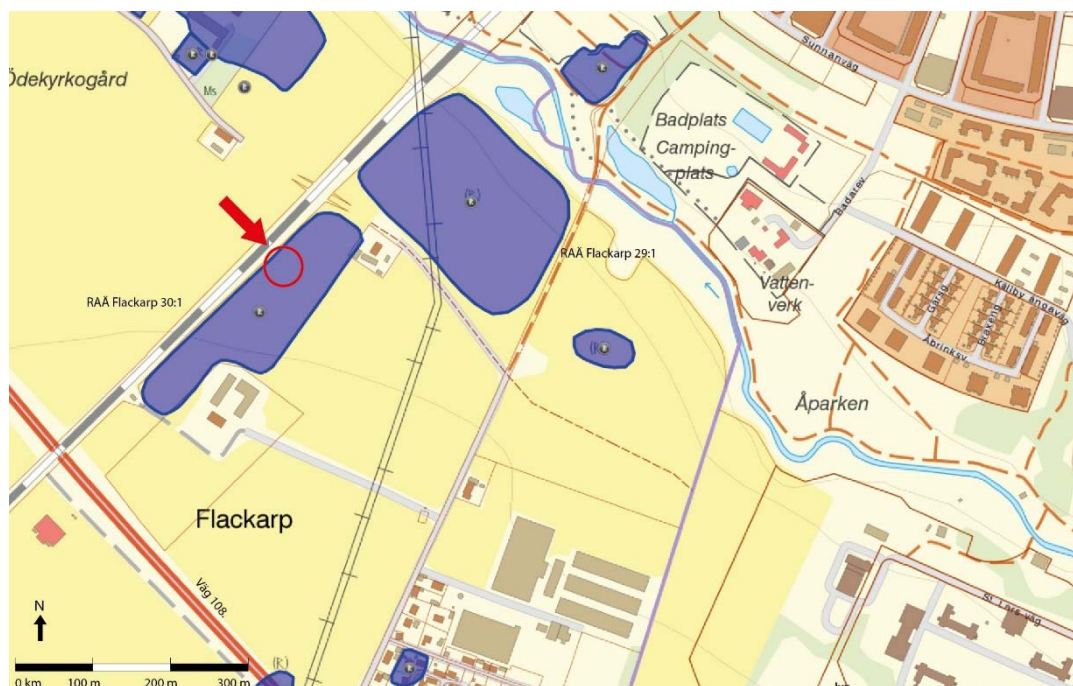
KULTURHISTORISKA FÖRENINGEN FÖR SÖDRA SVERIGE

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	3
Fornlämningsmiljö	3
RAÄ Flackarp 30:1, boplatz	4
RAÄ Flackarp 29:1, boplatz	4
Tidigare arkeologiska iakttagelser	4
Genomförande och tolkning	4
Administrativa och tekniska uppgifter	7
Referenser	8
Tryckta källor och litteratur	8
Internet, otryckta och muntliga källor	8

Sammanfattning

I samband med reparation av en dräneringsledning utförde Kulturen en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning enligt Länsstyrelsens beslut (Lst.Dnr:431-812-2017). Undersökningsområdet låg inom fornlämning RAÄ Flackarp 30:1, vilket är en registrerad förhistorisk boplat. Möjligtvis finns det ett förhistoriskt gravmonument som i dagsläget är bortodlat i området. Då en förmodad skada skett på ett dräneringsrör, grävdes ett korsformat sökschakt för att lokalisera röret. Schakten grävdes ner till morännivå, inga dräneringsrör eller nedgrävningar påträffades. Inga arkeologiska iakttagelser gjordes i schakten, vilket kan förklaras med att schaktområdet endast innefattade en bråkdel av fornlämningsområdet och möjligtvis hamnat i ett tomt område. Det påträffades en stor del naturligt förekommande sten i de olika nivåerna av morän.

Figur 1. Undersökningsområdet är inringat med en röd cirkel som befinner sig i fornlämningen RAÄ Flackarp 30:1. Kartan är hämtad från FMIS.

Inledning

I samband med reparation av en dräneringsledning utförde Kulturen en arkeologisk undersökning i form av en schaktningsövervakning enligt Länsstyrelsens beslut (Lst.Dnr:431-812-2017/Kulturens projekt nr. 61000-522). Schaktningsområdet låg inom RAÄ Flackarp 30:1, en registrerad förhistorisk boplat.

Fornlämningsmiljö

Järnvägen löper genom ett område rikt på fornlämningar. Fornlämningarna grupperar sig på båda sidorna av Höje å från ett område öster om järnvägen, över Flackarp och Källby samt vidare väster ut till Värpinge. Här framträder en sammanhängande kulturhistorisk miljö med mycket lång kontinuitet, från stenåldern fram till tidigmodern tid, i vilket Höje å och dess dalgång intar en central position. Fornlämningarna ligger oftast på höjdlägen på båda sidor om dalgången. De består av boplatser, gravar, gravfält, gravhögar, bytomter, odlingsmark, kommunikationsleder, vadvägar och två mölleplatser. De äldsta spåren av mänsklig närvaro i området är från senmesolitikum och neolitikum. Utifrån flera fornlämningar såsom boplatser och gravar från brons- och järnålder framträder området som en etablerad och komplex kulturbildad (FMIS; Kulturens LA-arkiv; Lagergren 2011; Lundberg 1995). I Lunds stifts landbok från år 1569 omnämns området som döss ager, vilket kan vara en indikation på en bortodlad gravhö.

RAÄ Flackarp 30:1, boplat

Vid 1985 års inventering påträffades ett område med sparsamt förekommande bearbetad flinta. Platsen registrerades som boplat med en möjlig datering till stenålder, men då fornlämningen endast ytinventerats hamnade den i det bredare spektrat mellan perioderna stenålder och järnålder (Tayanin 2017 s 11).

RAÄ Flackarp 29:1, boplat

Fornlämningen utgör ett område söder om Höje å, öster om järnvägen. Här påträffades måttliga mängder med bearbetad flinta vid 1985 års inventering. Fornlämningen daterades till stenålder, men då fornlämningen endast ytinventerats hamnade den i det bredare spektrat mellan perioderna stenålder och järnålder (Tayanin 2017 s 11).

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Under år 2016 gjordes en arkeologisk utredning steg 2 i fornlämningen. I sökschakten påträffades boplatindikationer i form av en härd och två nedgrävningar.

Delområde 2 låg beläget inom fornlämningen Flackarp RAÄ 30:1 som är registrerad som boplat med en bred datering från stenålder till järnålder. I de södra delarna framkom boplatindikationer i form av en härd och två nedgrävningar. Vidare dokumenterades en koncentration av sex nedgrävningar fyllda med sten samt ett stenskott stolphål. Dessa kan utgöra spåren av en genom odling förstörd gravkonstruktion. I Lunds stifts landebok från år 1569, omnämns en döss agir (dös åker) i Flackarps östra vång. I norra och södra delen av delområdet framkom inga arkeologiska lämningar, förutom en nedgrävning i norr som tolkats som en sandtäkt (Tayanin 2017 s 23).

Under samma arkeologiska utredning undersöktes även boplaten Flackarp RAÄ 29:1, där en ränna som tolkats vara en gränsmarkering till boplatsens ägor dokumenterades (Tayanin 2017 s 24). Precis norr om boplaten på den norra sidan av järnvägsspåren påträffades under 2016 års arkeologiska utredning steg 2 boplatslämningar i form av härdar, gropar, stolphål ett möjligt grophus och ett dike. Dessa boplatslämningar hör sannolikt till boplat Flackarp 29:1 (Tayanin 2017 s 25).

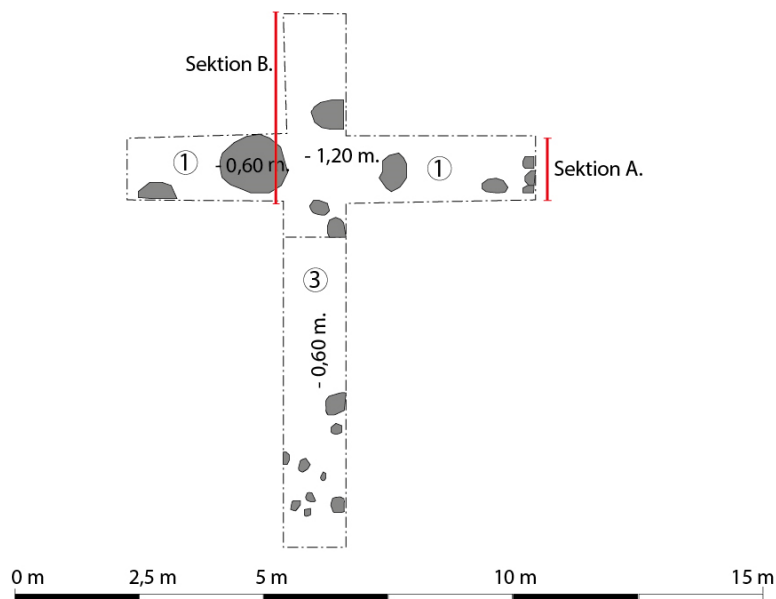
Genomförande och tolkning

Ett korsformat sökschakt grävdes där den ena armen var ca 8,00 m lång, 1,20 m bred och 1,20 m djup. Det korsande schaktet var ca 10,50 m långt med samma bredd och djup, förutom 6,00 m av den södra änden som endast blev 0,60 m djup. Hela schaktet grävdes ner till moränen men inga dräneringsrör påträffades varpå schaktet fylldes igen.

En stor mängd sten i varierande storlekar påträffades i schaktet, men då de tillsynes låg i moränen utan att ha varit nedgrävda tolkades de som naturligt förekommande. Enligt en äldre bonde som brukat jorden ska det gå ett stråk av sten i området (Wallin muntligt 2017). Schaktområdet ytinventerades översiktligt varpå ett flintavslag påträffades.

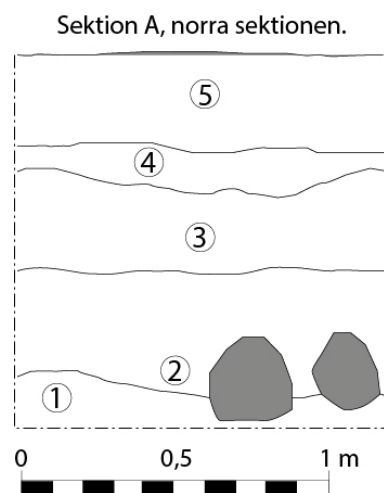
Banvall.

Åkermark.

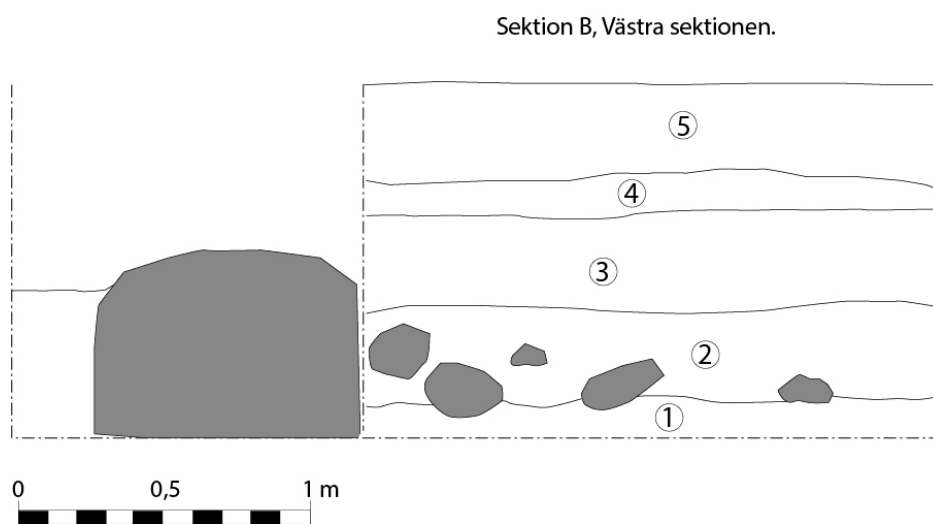

Figur 2. Schaktplan, de röda linjerna märker ut var sektionerna ritades. I det övre högra hörnet av bilden är stolpe nr 603-16 utmärkt, stolpen användes som referenspunkt i landskapet och är en högspänningsstolpe längs med spåret.

1. Morän bestående av beigegråspräcklig, på sina ställen lucker, men annars kompakt, halvfet, finkornig, fuktig och sandig lera.
3. Morän bestående av beige kompakt, torr, fuktig och finkornig sand.

Figur 4 Sektion A, för lagerbeskrivning se figur 5.

Figur 5. Sektion B.

1. Morän bestående av beigegråspräcklig, på sina ställen lucker, men annars kompakt, halvfet, finkornig, fuktig och sandig lera.
2. Morän bestående av gråbrun, lucker, fuktig, grovkornig, sandig grus med stort inslag av sten i varierande storlek 0,20 x 0,20 m – 0,50 x 0,30 m.
3. Morän bestående av beige kompakt, torr, fuktig och finkornig sand.
4. Äldre odlingslager bestående av gråbeige, kompakt, torr, finkornig, siltig lera,
5. Matjord bestående av gråbrun, medelkompakt, fuktig finkornig humös lera.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr	431-812-2017	Fornlämning nr/art	RAÄ Flackarp 30:1
Socken/stad	Flackarp	Projektnummer	61000-522
Landskap	Skåne	Län	Skåne
Kommun	Staffanstorps	Trakt/kvarter/fastighet	Flackarp

Typ av exploatering	Reparationsarbete
Uppdragsgivare	Trafikverket
Typ av undersökning	AU
Ansvarig institution	Kulturen
Fältarbetsledare	Krister Käm Tayanin
Övrig personal	-
Fältarbetstid	18/4-2017

Fälttid	
Arkeolog	4 h
Maskin	-

Undersökningens omfattning	
Yta	21 m ²
Kubik	20 m ³
Schaktmeter	-

Kostnad för arkeologi	
Fältarbete	4 x 800 = 3 200 SEK
Rapport	4 x 800 = 3 200 SEK
Analys	-
Övrigt	-
Summa:	6 400 SEK

Kostnad övrigt	
Maskiner	-
Bodar	-
Övrigt	-
Summa	-

Summa, faktisk	6 400 SEK
Summa, beslutad	Enligt löpande kostnad

Fyndmaterial (förvaring m.m.)	Inga fynd tillvaratogs
Arkivmaterial, förvaring	Hos LUHM med kopior i Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen
Ritningar, dokumentation	1 st A3 ritfilm. Planer i skala 1:100, sektioner i skala 1:20.
Foto	14 digitala fotografier.
Analys	-
Övriga upplysningar	-

Referenser

Tryckta källor och litteratur

Lagergren, A. 2011. Arkeologisk utredning 2010. Flackarp 8:1. Förhistorisk boplats, spår av gravhög och utkanten av Flackarps bytomt. Skåne, Staffanstorps kommun, Flackarps socken, Flackarp 81:1, RAÄ 24:1, 24:2 och 36:1. UV rapport 2011:45.

Lundberg, A. 1995. Kv. Myntet 7, Lund. Arkeologisk förundersökning 1994-95. Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 13. Lund.

Tayanin, K. 2017. Södra stambanan Flackarp-Lund Högevall AU steg 2, Lunds och Staffanstorps kommun, Skåne. 2016. Kulturmiljörapport 2017:5. Kulturen, Lund.

Internet, otryckta och muntliga källor

<http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html> 20/4-2017

Johan Wallin i samtal med en äldre bonde (Sven) under utredning steg 2 schaktning 2016.

Kulturens LA-arkiv. Lund.

Arkeologiska arkivrapporter från Lund har övergått i serien Kulturmiljörapporter fr.o.m. 2013.
I serien Kulturmiljörapporter har utgivits:

2017

- 2017:1 Kv. Eskil 19, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2016. Mattias Karlsson.
- 2017:2 Kv. Universitet 1, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2014–2015. Mattias Karlsson.
- 2017:3 Kv. Galtén 10, 11 och 12, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2016. Mattias Karlsson.
- 2017:4 Clemensstorget, Sankt Laurentiigatan, Bredgatan och Norra Vallgatan. Fornlämning 73:1, Lunds stad, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2015. Aja Guldåker.
- 2017:5 Södra stambanan Lund Högevall - Flackarp AU steg 2, Lunds och Staffanstorps kommun, Skåne. 2016. Krister Kåm Tayanin.
- 2017:6 Västra Odarslöv 8:1-Odarslövs kyrka, fornlämning 25. Odarslövs socken, Lunds kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2016. Aja Guldåker.
- 2017:7 Kv Kulturen 24, Lund. Geoteknisk undersökning 2015. Gertie Ericsson.
- 2017:8 Kv Kulturen 24, Lund. Förundersökningar 2013-2016. Aja Guldåker.
- 2017:9 Stångby kyrkby, fornlämning Stångby 22:1, Lunds kommun, Skåne. Arkeologiska förundersökningar 2002-2003 Gertie Ericsson.
- 2017:10 Kv Universitetet 1, Lund. Fornlämning Lund 73:1, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2015. Krister Kåm Tayanin.
- 2017:11 Innerstaden 2:1 – Stora Södergatan, Lund. Fornlämning 73:1, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning
- 2017:12 Flackarp 30:1, Lunds och Staffanstorps kommun, Skåne. Arkeologisk undersökning 2017. Krister Kåm Tayanin.